Glazbarski sklad (1899. – 1941.)

- Uvod
- “Narodna kaštelanska glazba” (1852. – 1879.)
- “Hrvatska glazba”, Kaštel Stari (1860. – 1881.)
- “Poljodjelska glazba”, Kaštel Novi (1883. – 1890.)
- “Narodna glazba”, Kaštel Novi (1890. – 1900.)
- “Glazbarski sklad”, Kaštel Novi (1898. – 1941.)
- “Glazba Hrvatskoga sokola”, Kaštel Novi (1908. – 1914.)
- Glazbeno društvo “Svačić”, Kaštel Stari (1911. – 1941.)
- Hrvatsko glazbeno društvo “Bijać”, Kaštel Štafilić (1919. – 1941.)
- Glazba KUD-a “Sloboda” Donja Kaštela (1945. – 1951.)
- “Narodna glazba Donja Kaštela” (1951. – 1987.)
- “Duhački orkestar Donja Kaštela” (1987. – 1992.)
- Hrvatsko glazbeno društvo “Zrinski” Donja Kaštela (1992.)

- Uvod
- “Narodna kaštelanska glazba” (1852. – 1879.)
- “Hrvatska glazba”, Kaštel Stari (1860. – 1881.)
- “Poljodjelska glazba”, Kaštel Novi (1883. – 1890.)
- “Narodna glazba”, Kaštel Novi (1890. – 1900.)
- “Glazbarski sklad”, Kaštel Novi (1898. – 1941.)
- “Glazba Hrvatskoga sokola”, Kaštel Novi (1908. – 1914.)
- Glazbeno društvo “Svačić”, Kaštel Stari (1911. – 1941.)
- Hrvatsko glazbeno društvo “Bijać”, Kaštel Štafilić (1919. – 1941.)
- Glazba KUD-a “Sloboda” Donja Kaštela (1945. – 1951.)
- “Narodna glazba Donja Kaštela” (1951. – 1987.)
- “Duhački orkestar Donja Kaštela” (1987. – 1992.)
- Hrvatsko glazbeno društvo “Zrinski” Donja Kaštela (1992.)

Glazbarski sklad, Kaštel Novi (1898. – 1941.)

Uslijed sve učestalijih neslaganja s vodstvom i glazbenim programom *Narodne glazbe* iz Kaštel Novoga, Jakov Vuletin *Jakin*, kao jedan od najistaknutijih glazbara, zajedno s istomišljenicima napustio je to društvo te 1898. godine osnovao novi puhački orkestar, kojemu je postao i kapelnikom. Prvotno je zamisao bila da orkestar dobije ime Hrvatsko glazbeno društvo „Posebni glazbarski sklad“, a u obrazloženju osnivanja pisalo je da glazba namjerava „gajiti muzikalnu umjetnost“. Prema Šimi Popariću, svrha ovog društva sažeta je u „… tri riječi: svirati, buditi i buniti! …“

Iako je Društvo imalo Pravilnik kojeg su poslali na odobrenje Namjesništvu u Zadru, isti nije odmah prihvaćen zbog hrvatskih obilježja u nazivu i slogana. Unatoč tomu, glazbari su svoj prvi javni nastup imali na blagdan svetoga Ante 1898. godine (datum utisnut u grb Društva), nakon čega su nastavili redovito nastupati. To se pokazalo opravdanim jer je Društvo tek 15. srpnja 1904. dobilo službeno odobrenje za djelovanje, ali pod imenom *Glazbarski sklad*.

U razdoblju do Prvoga svjetskog rata, *Glazbarski sklad* obilježio je sva značajnija crkvena događanja u Kaštel Novom, a povremeno i u Kaštel Starom, Kaštel Štafiliću i Kaštel Sućurcu. Orkestar je nastupao na raznim društvenim i političkim svečanostima te sudjelovao u organizaciji pokladnih događanja u Donjim Kaštelima. Do početka 20. stoljeća, uoči prvoga svibnja, tradicionalno se sviralo ispred kuće općinskoga načelnika. Onovremene tiskovine bilježe nastupe novskih glazbara i izvan Kaštela, i to u Dubrovniku, Klisu, Jelsi, Omišu, Polači, Splitu, Solinu, Trogiru, Visu, Vodicama, Vranjicu i Zvjerincu. Brojni su nastupi ostvareni u suradnji s narodnjačkim *Hrvatskim sokolom* na sletovima, smotrama i drugim manifestacijama širom Dalmacije, u organizaciji splitske

sokolske župe *Vojvoda Hrvoje*. Godine 1914. na čelu Društva bili su: predsjednik Anton (Ante) Aranza *Tabako*, potpredsjednik Petar Cetinčić, tajnik Jakov Aranza i blagajnik Petar Metličić.

Unatoč svim društveno-političkim izazovima, *Glazbarski sklad* bio je jedina od pet kaštelanskih glazbā koja je djelovala u prvim godinama Prvoga svjetskog rata. Godine 1916. glazbeno je djelovanje ipak prekinuto, međutim, obnova je uslijedila odmah po završetku rata.

Odmah po završetku Prvoga svjetskoga rata, *Glazbarski sklad* nastavio je sa svojim djelovanjem. Tako se, od svih donjokaštelanskih glazbenih društava utemeljenih u drugoj polovici 19. stoljeća, ovo najduže održalo. Sve to vrijeme dužnost kapelnika nastavio je obnašati Jakov Vuletin *Jakin*, s izuzetkom kraćeg razdoblja tijekom 1920./21. godine, kada ga je mijenjao Vojin Arambašin. Ulogu prvoga predsjednika Društva nakon rata preuzeo je Anton (Ante) Radunić *Maćin*. Prvi poslijeratni nastup *Glazbarskoga sklada* zabilježen je sredinom srpnja 1918. na humanitarnom koncertu za siromašnu djecu. Društvene prostorije nalazile su se u Sokolani (zgradi škole u Kaštel Novom), a kasnije u bratimskoj kući, gdje je neko vrijeme djelovao i *Sokolski zbor* iz Kaštel Novoga.

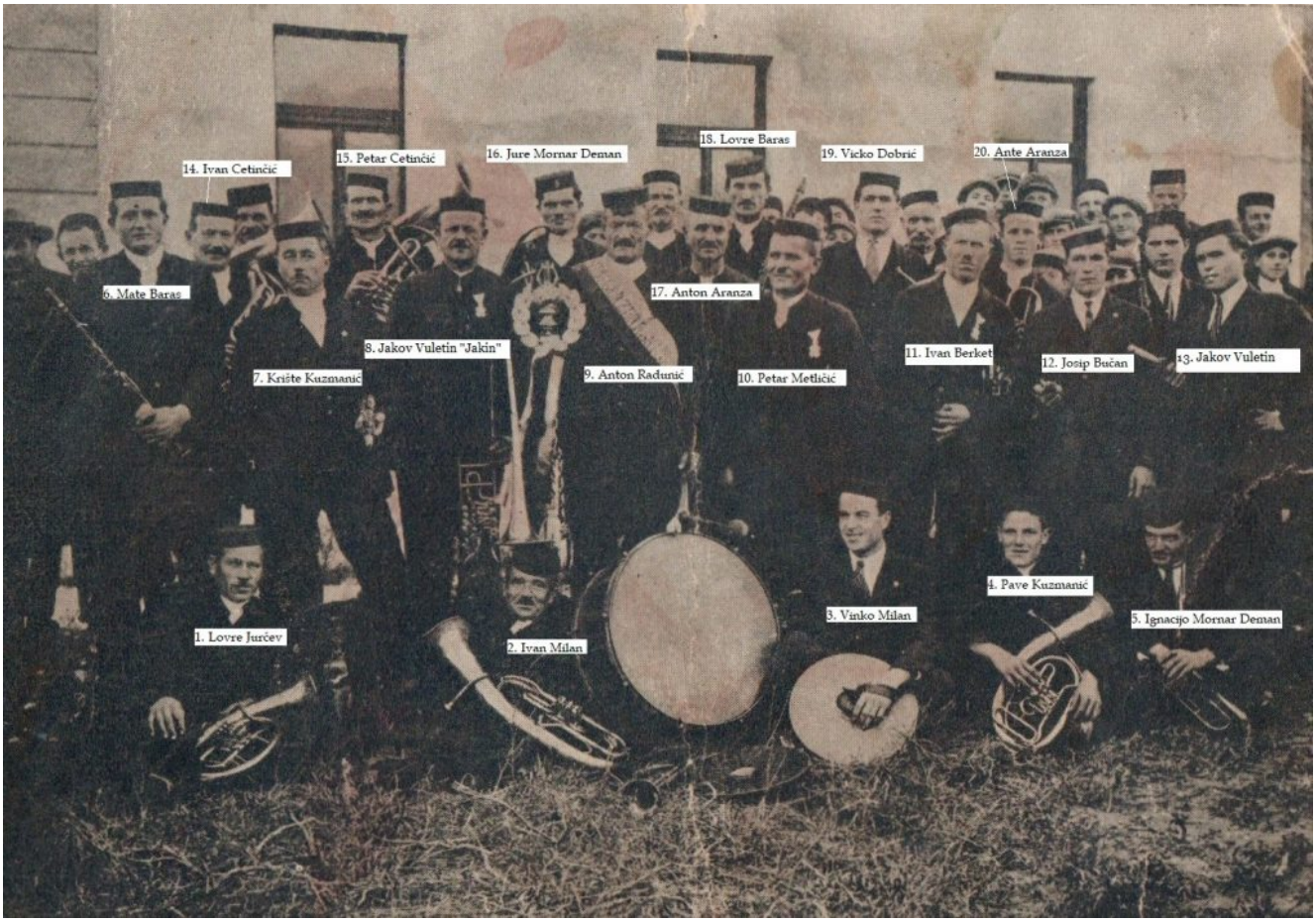
Usko povezan s općinskim čelništvom, ali i omiljen među narodom zbog svojih glazbenih vještina, *Glazbarski sklad* nastavio je biti neizbježan sudionik manifestacija – od protokolarnih do pučkih svečanosti. Nisu propuštali dostojanstveno ispratiti svoje sumještane i članove na vječni počinak, kao ni muzicirati u crkvenim svečanostima i procesijama. Kao jedan od nositelja krnjevalskih događanja, *Glazbarski sklad* organizirao je pokladne plesove i maškarane povorke u Donjim Kaštelima. Od nastupa izvan Kaštela, ostvarena su tada daleka putovanja u Zagreb (1925.), Beograd i Skoplje (1928.) te Ljubljanu (≈1933.), gdje su gostovali zajedno s članovima HGD-a *Bijać*.

U međuratnom razdoblju *Glazbarski sklad* obučio je i odgojio veći broj glazbara, a među njima se, zbog profesionalnih postignuća i glazbarske privrženosti, posebno ističu Anton Vuletin *Grinteša*, Ivo Lebedina, Petar Kuzmanić (*Fradelo*) *Zisa* i Jakov Vuletin.

Godine 1940. Uprava *Sklada* uputila je molbu za novčanu potporu ispostavi Banovine Hrvatske u Splitu. U tekstu molbe istaknute su državotvorne zasluge Društva, brojna putovanja, nastupi i stečena odličja. Nitko tada nije mogao ni naslutiti da će ove napore za osiguravanjem financijske stabilnosti ubrzo prekinuti nadolazeći Drugi svjetski rat. Talijanske okupacijske vlasti raspustile su Društvo, zaplijenile njegovu imovinu i uništile arhiv, čime je prestalo djelovanje ovoga glazbenoga društva, ali, pokazat će se, ne i glazbeni kontinuitet koji je uslijedio nakon rata.

Grb novske glazbe “Glazbarski sklad” iz obiteljske arhive obitelji Vuletin

Glazbarski sklad ispred osnovne škole u Kaštel Novom – 1926,

Glazbarski sklad na izletu u Oplencu (ispred crkve sv. Đorđa) Srbija 1937.

Glazbarski sklad između 1930.-1935. Glazbu predvodi Petar Cetinčić (s lentom i bašćunom). Lokacija nepoznata, pretpostavka negdje u kontinentalnom području Jugoslavije

Glazbarski sklad u Kaštel Novom, rane 1900-te

Glazbarski sklad 1919. godine (zdesna prvi: Marin Kuzmanić “Bakarija” – drži bašćun, drugi zdesna u srednjem redu Anton Lebedina, treći Josip Bepo Metličić)

Glazbarski sklad Kaštel Novi 1913. (ispred novootvorene osnovne škole)

1911

HRVATSKO GLAZBARSKO DRUŠTVO"GLAZBARSKI SKLAD"
OSNOVANO1891 GODINE U KAŠTEL NOVOM-SLIKA IZ
1912 GODINE

Gornji red:Ivan Milan,Ivan Remetin-Lovrica,Ivan Duišin,Petar Cetinčić,
Petar Cetinčić-Bakarija,Jakov Aranza Šubaša,Petar Metličić,Dragi Jurćev,
Mate Marineto Kuzmanić.
Sridnji red:Anton Lebedina,Josip Bućan Bumbući,Krište Kuzmanić,Josip Bepo
Metličić,Jakov Vuletin Jakin,Anton Krivić-Cvitić-Aranbaša,Ivan Aranza i
Anton Aranza Tabako.
Donji red:Jovo Cetinčić,Anton Radunić Maćin,Osib Lebedina i Ante Vuletin Gr